

ΣΤΕ: Ο νόμος είναι αντίθετος στο άρθρο 16 του Συντάγματος

Χαστούκι για τις σχολές Αγιατολλάχ

Της ΒΑΝΑΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ηχηρό χαστούκι στην κυβέρνηση που επιχείρησε να αναβαθμίσει τις ιερατικές σχολές σε ΑΕΙ και να αναγορεύσει τον αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο σε αρχιπρύτανη του νέου εκκλησιαστικού πανεπιστημίου, το οποίο θα εκπαιδεύει στελέχη με πιστοποιητικό Ορθοδοξίας, δίνει το Ε' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Ομόφωνα, οι δικαστές έκριναν ότι ο νόμος 3432/2006 που προώθησε η υπουργός Παιδείας Μαριέττα Γιαννάκου και έχει δεχτεί σφοδρές επικρίσεις ακόμη και από τους κοσμήτορες των θεολογικών σχολών είναι αντίθετος στο άρθρο 16 του Συντάγματος, αφού θεσπίζει διατάξεις που καταργούν την ακαδημαϊκή ελευθερία. Την τελική απόφαση θα πάρει η ολομέλεια του ΣΤΕ στην οποία παραπέμφθηκε το ζήτημα λόγω της κρίσης περί αντισυνταγματικότητας.

Όπως αναφέρουν τα μέλη του Ε' τμήματος, υπό την προεδρία του Κων. Μενουδάκου, σε δύο πρακτικά επεξεργασίας προεδρικών διαταγμάτων (117 και 118/2007) που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή του νόμου, η αναγωγή των Εκκλησιαστικών Ακαδημιών σε ανώτατες σχολές δεν συνάδει με το άρθρο 16 του Συντάγματος, δεδομένου ότι δεν οργανώνονται ως ΝΠΔΔ πλήρως αυτοδιοικούμενα και δεν λειτουργούν υπό καθεστώς ακαδημαϊκής ελευθερίας.

Το σκεπτικό

Κόλαφος για τη θεοκρατικού τύπου εκκλησιαστική εκπαίδευση που προωθεί ο νόμος είναι το σκεπτικό των δικαστών. Αναφέρουν επί λέξει:

- Η παρεχόμενη εκπαίδευση και οι κατευθύνσεις της έρευνας δεν καθορίζονται από τα αιρετά όργανα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, αλλά ελέγχονται κατ' ουσίαν από το Ανώτατο Επιστημονικό Συμβούλιο, δηλαδή από συλλογικό όργανο, τα μέλη του οποίου διορίζονται από τον υπουργό Παιδείας και την Εκκλησία.

Αμφισβήτηση

- Το περιεχόμενο και ο σκοπός της εκπαίδευσης, δηλαδή η διδασκαλία συγκεκριμένου δόγματος όχι χάριν της επιστημονικής μελέτης αλλά με στόχο τη μεταλαμπάδευση αυτούσιων των αληθειών του και την κατάρτιση θρησκευτικών λειτουργών, δεν συνάδει με την αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας. Και αυτό διότι θεμελιώδης προϋπόθεση της επιστημονικής έρευνας και διδασκαλίας, που αποτελούν τον πυρήνα της ακαδημαϊκής ελευθερίας και βασιζονται στον ορθό λόγο, είναι η δυνατότητα κριτικής, αμφισβήτησής, ακόμη και ανατροπής των κατεστημένων γνώσεων και θεωριών, η οποία οδηγεί στην ανανέωση και πρόοδο της επιστήμης. Η δυνατότητα όμως αυτή δεν υφίσταται προκειμένου περί δόγματος που θεμελιώνεται στην εξ αποκαλύψεως αλήθεια και, ως εκ τούτου, δεν υπόκειται σε αμφισβήτηση και κριτική.

Αντισυνταγματικά κρίνει το δικαστήριο και τα κριτήρια που προβλέπει ο νόμος για την εισαγωγή των υποψηφίων στις Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, δηλαδή τη συνέντευξη ενώπιον επιτροπής και τη συστατική επιστολή Επισκόπου ή, όπως έχει καταγγελθεί, «πιστοποιητικό θρησκευτικών φρονημάτων». Δεν αποτελούν γενικά και αντικειμενικά κριτήρια εισαγωγής που συνδέονται με την αντικείμενη διαπίστωση των προσόντων και των ικανοτήτων του υποψηφίου, αποφαίνονται οι δικαστές, ενώ για την κρίση του επισκόπου αναφέρουν ότι ενέχει κίνδυνο αυθαίρετης και υποκειμενικής αξιολόγησης.

Απάντηση

Απαντώντας, τέλος, στο επιχείρημα του υπουργείου Παιδείας ότι ο νόμος επιδιώκει την παραγωγή κατάρτισμένων και υψηλού μορφωτικού επιπέδου στελεχών της Εκκλησίας, οι δικαστές επισημαίνουν ότι αυτό δεν επιτρέπεται να γίνει κατά παράβαση του Συντάγματος.

Τι προβλέπει ο νόμος για τις εκκλησιαστικές σχολές

Ο νόμος για τη μετατροπή των εκκλησιαστικών σχολών σε εκκλησιαστικές ακαδημίες που ψηφίστηκε στη Βουλή προβλέπει:

* «Πρόσβαση στις Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες έχουν οι κάτοχοι απολυτηρίου Ενιαίου Λυκείου ή άλλου αντίστοιχου σχολείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με το σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, εφόσον είναι Χριστιανοί Ορθόδοξοι, ειδικά δε για τα Προγράμματα Ιερατικών Σπουδών γίνονται δεκτοί μόνο άρρενες υποψήφιοι».

* «Για την εισαγωγή στις Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, κριτήριο επιπλέον των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο αποτελεί η επιτυχής προκαταρκτική εξέταση του υποψηφίου, η οποία συνίσταται σε

προφορική συνέντευξη που δίδεται ενώπιον επιτροπής που συγκροτείται με απόφαση του υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του Ανώτατου Επιστημονικού Συμβουλίου. Η επιτροπή, συνεκτιμώντας σχετική συστατική επιστολή του επισκόπου του τόπου κατοικίας του υποψηφίου, διαπιστώνει εάν υπάρχει έφεση του υποψηφίου και εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για το ιερατικό λειτούργημα. Μετά το πέρας της εξέτασης, η επιτροπή διαβιβάζει στο υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καταστάσεις αποτελεσμάτων».

* Τη διοίκηση των ιδρυμάτων έχει το Ανώτατο Επιστημονικό Συμβούλιο. Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του υπουργού Παιδείας. Ο πρόεδρος του Ανωτάτου Επιστημονικού Συμβουλίου ορίζεται από τον υπουργό Παιδείας και μπορεί να είναι ιεράρχης ή καθηγητής πανεπιστημίου ή ομότιμος καθηγητής πανεπιστημίου ή επιστήμονας αναγνωρισμένου κύρους προερχόμενος από το χώρο των επιστημών και των γραμμάτων. Δηλαδή πρόεδρος μπορεί να είναι εκείνος που ορίζει ο εκάστοτε υπουργός και άρα και ο αρχιεπίσκοπος, που κατά την υπουργό δεν το ζήτησε ποτέ.

Όταν η υπουργός Παιδείας Μ. Γιαννάκου παρουσίασε το σχέδιο νόμου είχε δηλώσει ότι δεν υπάρχει περίπτωση να δημιουργηθεί κάποιο πρόβλημα, καθώς «την εποπτεία έχει το υπουργείο Παιδείας».